19R

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत विशारद (बी.ए.) – नियमित

परीक्षा : डिसेंबर – २०२२

सत्र ६ वे

विषयः वेणीसंहार (19R468)

दिनांक : १९/१२/२०२३ **गुण : ६०** **वेळ : दु. २.०० ते दु. ४.३०**

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्र.१. चतुर्णां पद्यानां स्वभाषया अनुवादं कुरुत। **(२०)**

१) मथ्नामि कौरवशतं समरे न कोपात्? दु:शासनस्य रुधिरं न पिबाम्युरस्तः?
संचूर्णयामि गदया न सुयोधनोरू? सन्धिं करोतु भवतां नृपतिः पणेन ।

२) आचार्यस्य त्रिभुवनगुरोर्न्यस्तशस्त्रस्य शोकाद् द्रोणस्याजौ नयनसलिलक्षालितार्द्राननस्य ।
मौलो पाणिं पलितधवलेन्यस्य कृत्वा नृशंसं धृष्टद्युम्नः स्वशिविरमयं याति; सर्वे सहध्वम् ।।

३) दु:शासनस्य हृदयक्षतजाम्बुपाने दुर्योधनस्य च यथा गदयोरुभङ्गे।
तेजस्विनां समरमूर्धनि पाण्डवानां ज्ञेया जयद्रथवधेऽपि तथा प्रतिज्ञा ।।

४) यदि शस्त्रमुज्झितमशस्त्रपाणये न निवारयन्ति किमरिनुदायुधान्?
यदनेन मौलिदलनेऽप्युदासितं सुचिरं स्त्रियेव नृपचक्रसंनिधौ ।।

५) अद्यैवावां रणमुपगतौ तातमम्बां च दृष्ट्वा, घ्रातस्ताभ्यां शिरसि विनताऽहं च दु:शासनश्च।
तस्मिन्बाले प्रसभमरिणा प्रापिते तामवस्थां पार्श्वं पित्रोरपगतघृणः किं नु वक्ष्यामि गत्वा?

६) पापोऽहमप्रतिकृतानुजनाशदर्शी तातस्य बाष्पपयसां तव चाम्ब हेतु:।
दुर्जातमत्र विमले भरतान्ववाये किं मां सुतक्षयकरं सुतमित्यवैषि?

प्र.२. चतुर्णां वाक्यानां ससन्दर्भं स्पष्टीकरणं कुरुत। **(२४)**

१) स्वस्था भवन्तु मयि जीवति धार्तराष्ट्राः ।

२) शतसंख्या पुनरियं सानुजं स्पृशतीव माम् ।

३) तस्योपकारे शक्तस्त्वं किं जीवन्किमुतान्यथा ।

४) दैवायत्तं कुले जन्म मदायत्तं तु पौरुषम्।

५) न घटस्य कूपपतने रज्जुस्तत्रैव प्रक्षेप्तव्या।

६) न युक्तमनभिवाद्य गुरून् गन्तुम् ।

प्र.३. एकं विषयं अधिकृत्य लघुनिबन्धः लेख्यः। **(६)**

१) प्रथमाङ्कस्य रसग्रहणम्

२) तृतीयाङ्कस्य प्रवेशक:

प्र.४. टिप्पण्यौ लिखत। **(१०)**

१) पताकास्थानकम्

२) वेणीसंहारनाटकस्य प्रमुखः रस:

३) नान्दिश्लोका: